

Лебедь І.Г.*

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІСТЬ ЧИ ПРІОРИТЕТНІСТЬ ДЛЯ ЗАХІДНОГО ІНВЕСТОРА?

Стаття присвячена аналізу проблем «інвестиційного клімату» в Україні та напрямкам формування державної політики інвестиційних пріоритетів для інвесторів країн ОЕСР.

Статья посвящена анализу проблем «инвестиционного климата» в Украине и направлениям формирования государственной политики инвестиционных приоритетов для инвесторов стран ОЭСР.

This article is about analyze the problems of «investment climate» in Ukraine and the ways of formation the investing priorities state policy for investors from OECD countries.

Постановка проблеми. Характеризуючи сучасний стан інвестицій в Україні, можна зазначити, що на даний момент наша держава не здобула серйозних досягнень у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. При розрахунку індексу глобальної конкурентоспроможності України, беручи до уваги розвиток таких економічних параметрів, як інституції, інфраструктура, макроекономіка, охорона здоров'я, освіта, ефективність ринків, технологічне оснащення, бізнесове середовище та інноваційну сферу, згідно «Глобального звіту про конкурентоспроможність 2007—2008» Всесвітнього економічного форуму, рейтинг країни знизився з 69-ї до 73-ї позиції із 131 країни світу. Падіння рейтингу України пов'язано не лише з низькою продуктивністю економіки, а насамперед превілеюванням лімітуючих чинників (торговельні бар'єри, інвестиційне законодавство, прозорість державної політики, надійність банківської системи, митні процедури) перед конкурентними перевагами (гідна вища освіта, розмір державного боргу, вартість робочої сили, залізнична мережа, інноваційний потенціал). Природно постає питання: з чим пов'язані вказані негативні процеси і яку макро- і мікроекономічну стратегію слід наразі застосувати у якості ліків від українського «інвестиційного паралічу»?

Ступінь розробки проблеми. Дійсно, останнім часом проблемі дослідження розвитку світових інвестиційних процесів присвячено достатньо наукових праць багатьох вітчизняних і закордонних вчених, серед яких В.В. Козюк, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон, В.В. Мельник, В.А. Вергун, О.І. Ступницький, І.Л. Сазонець, А.С. Філіпенко, М.Г. Чумаченко, У. Шарп та інші. Проте, дослідження впливу глобалізаційних процесів на динаміку інвестування окремих країн і регіонів наразі залишається дискусійним, а науково обґрунтовані рекомендації і пропозиції щодо його оптимізації у контексті сучасних кризових явищ – недостатньо розробленими.

* економіст II категорії, що проводить НТР, науково-дослідної частини Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник: д.е.н., проф. Вергун В.А.

Метою статті є аналіз стану та перспектив підвищення ефективності інвестиційного клімату в Україні для західних інвесторів на основі виявлення й якісної оцінки глобалізаційних тенденцій і світогосподарських перспектив його розвитку.

З точки зору економіко-географічного положення Україна є одним з перспективних ринків для вкладання капіталів, однак, за обсягами надходження прямих іноземних інвестицій Україна відстає від більшості країн світу з перехідною економікою. Якщо у кінці 90-х – на початку 2000 рр. експерти ООН відносили Україну до двадцятки найпривабливіших для прямих іноземних інвестицій країн і пояснення привабливості України полягало в тому, що вкладення у неї розглядалися як інвестиції у дочірній регіон Росії, то наразі представники багатьох іноземних компаній відкрито стверджують, що надходження масштабних інвестицій в Україну ускладнюється відсутністю стабільності навіть на короткий проміжок часу. Внаслідок цього привабливість українських компаній для іноземних інвесторів зменшується, а значна частина з них займають вичікувальну позицію. Ключовими характерними особливостями, які стримують поліпшення інвестиційного клімату, є: [1; 2]

По-перше, відсутність в Україні сталої стратегії та відповідного національного плану дій, який є прийнятним та наслідуються усіма політичними «командами» й орієнтований на забезпечення усім суб'єктам економічних відносин рівних економічних прав та обов'язків у здійсненні фінансово-економічної діяльності. Суттєвою вадою розбудови сприятливого інвестиційного клімату є фокусування політики переважно на розвиток великого бізнесу і відставання у здійсненні регуляторної реформи, що гальмує розвиток підприємницького середовища в країні. Зосередження заходів державних стратегій і програм на розподілі державних коштів чи наданні преференцій окремим групам господарюючих суб'єктів призвело до викривлення конкурентних можливостей на національному ринку та непрозорості в сфері розподілу ресурсів, а як наслідок не дозволило сформувати на державному рівні єдине нормативно-правове поле реалізації економічної діяльності. А саме воно у кінцевому підсумку і формує високомотиваційний інвестиційний клімат, привабливий для вітчизняних та іноземних інвесторів. У цьому контексті важливим негативним наслідком створення «інвестиційного клімату для обраних» стала втрата довіри суспільства до влади. Зміни, які сталися внаслідок політичної реформи, не сприяли підвищенню впевненості суспільства в наступності економічного курсу, зокрема – ключових його складових – політики щодо захисту прав приватної власності, ринку землі, механізмів прибутку на додану вартість (ПДВ), стабільності курсу національної валюти, напрямів зовнішньоекономічної інтеграції тощо.

По-друге, обмеженість потенціалу залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну через приватизацію державних підприємств. Попри існування певної кількості державних підприємств, під які можна залучати інвестиції, перспектива розвитку цього джерела залучення інвестицій є обмеженою вже у короткостроковому періоді. Подальше залучення ПІІ в економіку України залежатиме від оперативності усунення невиправданих витрат, ризиків і бар'єрів для конкуренції, які стимулюють інвесторів здійснювати інвестиції. Малоперспективними є також сподівання виграти в конкуренції за залучення інвестицій на основі низької вартості трудових ресурсів, оскільки цей чинник дозволяє залучати інвестиції лише в сировинні та низькотехнологічні сектори економіки.

По-третє, переобтяженість регуляторними нормами та складність податкової системи. Так, за даними Світового Банку, Україна у 2008 р. за рівнем якості середовища для здійснення господарської діяльності посідає 128 місце з 175 країн, поступаючись всім країнам Центрально-Східної Європи, та навіть більшості пострадянських країн, таким як Вірменія (34), Грузія (37), Казахстан (63), Киргизстан (90), Росія (96), Азербайджан (99), Молдова (103). В Україні нараховується 98 видів податкових платежів, на опрацювання та

сплату яких компанії витрачають 2185 годин робочого часу щороку. При цьому підприємство має заповнити 92 сторінки податкових декларацій, тоді як середній в світі показник становить 35 сторінок (табл. 1). Між тим, наприклад, в Естонії підприємства сплачують 11 видів податків, на які витрачається лише 104 години, в Болгарії – відповідно 27 і 616, Польщі - 43 і 175, Казахстані - 34 і 156. Фактично податкова система України є однією з найбільш ускладнених та громіздких серед країн Центрально-Східної Європи, для яких ці показники складають 50 і 423 відповідно. За даним критерієм вона значно поступається країнам ЄС-25 (найбільша кількість податків в Польщі - 43, Словенії - 34).

Таблиця 1. Кількість податкових платежів та час, який витрачається на їх сплату, в країнах ЄС, ЦСЄ та СНД у 2009 р.

Країна	Загалом		Податки на прибуток корпорацій		Податки на робочу силу		Інші податкові платежі	
	к-сть податкових платежів	години	кількість податкових платежів	години	к-сть податкових платежів	години	к-сть податкових платежів	години
Албанія	42	240	13	120	12	96	17	24
Вірменія	50	1,12	13	160	12	480	25	480
Австрія	20	272	1	80	4	96	15	96
Азербайджан	36	1	4	250	12	150	20	600
Білорусь	125	1,188	24	960	36	180	65	48
Бельгія	10	160	1	24	2	40	7	96
Боснія і Герцеговина	73	100	12	25	36	40	25	35
Болгарія	27	616	4	40	12	288	11	288
Китай	44	872	5	200	12	288	30	384
Хорватія	39	196	1	60	24	96	14	40
Чехія	14	930	1	150	4	420	9	360
Данія	18	135	1	25	2	70	15	40
Естонія	11	104	1	20	1	36	9	48
Фінляндія	19	264	13	16	2	200	4	48
Франція	33	128	1	24	24	80	8	24
Грузія	35	423	4	144	12	67	19	212
Німеччина	32	105	15	30	3	35	14	40
Греція	33	204	1	12	12	48	20	144
Угорщина	24	304	1	16	8	192	15	96
Ірландія	8	76	1	10	1	36	6	30
Італія	15	360	2	24	1	320	12	16
Казахстан	34	156	12	60	4	64	18	32
Киргизія	89	204	12	60	30	72	47	72
Латвія	8	320	1	32	2	192	5	96
Литва	13	162	1	28	2	76	10	58
Македонія	54	96	12	30	24	36	18	30
Молдова	44	250	4	100	28	100	12	50

Чорногорія	75	208	12	16	48	96	15	96
Нідерланди	22	250	1	40	12	150	9	60
Норвегія	3	87	1	24	1	15	1	48
Польща	43	175	12	50	3	100	28	25
Португалія	7	328	2	40	1	192	4	96
Румунія	89	198	4	42	60	96	25	60
Росія	70	256	12	64	36	96	22	96
Сербія	41	168	12	48	12	60	17	60
Словаччина	30	344	1	80	12	120	17	144
Словенія	34	272	1	80	24	96	9	96
Іспанія	7	602	1	26	1	288	5	288
Швеція	5	122	1	50	2	36	2	36
Таджикистан	55	224	12	80	12	48	31	96
Туреччина	18	254	2	50	2	84	14	120
Україна	98	2,185	5	425	60	800	33	960
Сполучене Королівство	7	105	1	35	1	45	5	25
Узбекистан	130	152	24	32	12	48	94	72

Джерело: [3]

По-четверте, суттєве податкове навантаження. Ставка податку на прибуток в Україні (25 %) і є вищою, ніж у багатьох країнах Центрально-Східної Європи (табл. 2), проте, зважаючи на високу порівняно з країнами ЄС прибутковість вкладення капіталу, ця різниця не є значною перепорою для інвестицій.

Таблиця 2. Рівень оподаткування прибутків підприємств в країнах ЦСЄ та СНД, %

Країна	Податок на прибуток	Країна	Ставка податку на прибуток
Вірменія	20	Литва	15
Азербайджан	24	Македонія	15
Білорусь	24 % на прибутки до оподаткування + 4% на	Польща	19
Болгарія	15	Румунія	16
Хорватія	20	Росія	24
Чехія	26	Словаччин	19
Естонія	24	Словенія	25
Грузія	20	Таджикист	25% на прибутки або 1% від
Угорщина	16	Туреччина	30
Казахстан	30	Україна	25
Киргизія	20	Узбекистан	15% на прибутки до оподаткування + 8% на
Латвія	15		

Джерело: [3]

Водночас стримуючим чинником для поліпшення інвестиційного клімату є механізм адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів, а також непрогнозованість дій уряду щодо встановлення та адміністрування інших податків та податкових платежів.

По-н'яте, недієздатність механізмів забезпечення ринкових прав і свобод інвесторів, а також низький рівень захисту інвесторів. Значним є відставання за цими показниками України від «країн-еталонів» ОЕСР (табл. 3), з розвиненим корпоративним законодавством та менеджментом. Зокрема, найбільше відставання спостерігається за критерієм розкриття інформації, що ускладнює прихід на український ринок іноземних інвесторів, а також підвищує ризики придбання пакетів акцій, які не є контрольними, внаслідок зростання витрат на вивчення потенційних партнерів та загроз і втрати оперативного управління інвестиціями.

Таблиця 3. Оцінка бізнес середовища в Україні за критерієм захисту інвесторів у 2008р.

Показник	Україна	ЦСЄ та СНД	ОЕСР
Індекс розкриття інформації	1	4,7	6,3
Індекс відповідальності директора	3	3,8	5
Індекс судових позовів акціонерів	7	6	6,6
Індекс захисту інвесторів	3,7	4,8	6

Джерело: [3]

Привабливість України як об'єкта для інвестицій іноземного капіталу можна охарактеризувати на основі такого сценарію вкладення коштів: найбільшою популярністю користуються галузі, які переживають піднесення і зорієнтовані на внутрішнє споживання (банківська сфера і страхування, зв'язок). Найбільшими інвесторами є Німеччина, Кіпр, Великобританія, Сполучені Штати Америки, Нідерланди, Російська Федерація, Австрія, Польща (табл. 4).

Таблиця 4. Прямі іноземні інвестиції в Україну (розріз по країнах)

	Обсяги прямих інвестицій на 01.10.2009 (млн. USD)	в % до підсумку
Усього	38591	100
у тому числі		
Кіпр	8201,7	21,3
Німеччина	6580,7	17,1
Нідерланди	3814,2	9,9
Австрія	2564,8	6,6
США	2418	6,5
Велика Британія	2257,2	5,4
Російська Федерація	1280,8	4,6
Франція	1026,8	3,9
Віргінські Британські острови	908,3	3,8
Швейцарія	504,9	2,4
Польща	566	1,7
Угорщина	564,5	1,7
Інші країни	6174,3	16,1

Джерело: [4]

Фінансовий сектор є привабливим для зовнішнього інвестора завдяки вищим порівняно з європейськими країнами процентним ставкам і значним темпам динаміки банківської діяльності. Іноземна присутність у вітчизняних фінансових установах з кожним роком зростає: за 2006—2009 роки на український банківський ринок вийшло 12 нових серйозних іноземних контрагентів, серед яких «UniCredit» (Італія), «Reiffeisen» (Австрія), «BNP Paribas» (Франція), «Swedbank» (Швеція), «Erste» (Австрія). Певною привабливістю відзначається і сфера високих технологій. У світі існує нестача кваліфікованих кадрів, а в Україні у наявності гідна освітня база для побудови експортоорієнтованого ІТ-бізнесу. І хоча Україна практично вже втратила шанс зайняти місце на ринку софтверного виробництва, але в галузі створення та управління додатками володіє великим потенціалом. У найближчому майбутньому Україна може стати для Європи рентабельним виробничим цехом, а також лідером у залученні інвестицій в електронну промисловість. В Україні вже функціонують заводи «Flextronics International» (Сінгапур) і «Jabil Circuit» (США) — компаній, що виробляють продукцію для «Ericsson», «Nokia», «Philips» тощо. Інші мультинаціональні компанії, такі як «Intel» і «Foxconn», також планують налагодження виробництва в Україні. [5] Прагнення Росії до збільшення експорту енергоносіїв, а Європи — до диверсифікації джерел поставок приводять до високих обсягів замовлень на продукцію українських трубних компаній та підвищення інтересу інвесторів до їхніх цінних паперів. Тому особливу увагу привертають об'єкти нафтогазової, трубної та енергетичної промисловості, а також споживчого сектору.

Інвестиції із країн ЄС дуже важливі для української економіки. Розширення ЄС на Схід, найімовірніше, матиме позитивний вплив на потоки прямих європейських інвестицій в Україну. Останні хвилі розширення ЄС (у 2004-му та 2007-му роках) надали нові можливості для розвитку співпраці України з Євросоюзом, у тому числі в контексті залучення європейського капіталу. Компанії Євросоюзу в рамках реалізації стратегій розвитку розглядають можливості подальшого розширення діяльності, нових ринків та факторів продуктивності. Цим може скористатися Україна, яка має порівняно нижчі витрати на кваліфіковану робочу силу, місткий внутрішній ринок (у разі подальшого зростання ВВП та продуктивності праці), що розташований на кордоні розширеного ЄС. Необхідно відзначити, що бар'єри і ризики для інвестицій залишаються досить високими. У рішенні Ради національної безпеки і оборони України «Про хід виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» від 15 червня 2007 року зазначається: «Інвестиційний клімат у державі продовжує залишатися несприятливим через недостатній рівень захисту права власності, в тому числі державної, а також недосконалість законодавства з корпоративного управління та низьку корпоративну культуру».

Пріоритетними зонами для іноземних інвестицій в Україні є: (табл. 5). Західний регіон (Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська, Тернопільська, Волинська області), де ефективним може бути створення виробництва з використанням місцевих природних ресурсів - сірки, калійної та кухонної солі, вугілля, нафти та газу, а також розвиток мережі оздоровчих курортно-туристичних комплексів. Донецько-Придніпровський регіон (Донецька, Луганська, Запорізька, Дніпропетровська області), де необхідно здійснити реконструкцію та технічне переобладнання шахт, металургійних, хімічних виробництв на базі безвідходних, маловідходних та екологічно чистих технологій; дати потужний імпульс розвитку малоенергомістких виробництв середнього та точного машинобудування, автомобіле- та літакобудування. Південний регіон (Одеська, Миколаївська, Херсонська області), де найбільш вигідним є проведення реконструкції та технічного переоснащення портового господарства, розвиток виробництва обладнання для харчової та консервної промисловості, розширення мережі оздоровчих курортно-туристичних комплексів. Ре-

гіони України, забруднені внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції, у яких, поряд із запровадженням унікальних наукових досліджень, необхідно впровадити найновітніші технології та здійснити комплекс заходів щодо екологічного, економічного та соціального відродження територій.

Таблиця 5. Прямі іноземні інвестиції у регіони України (на 1 жовтня 2009 року)

	Приріст (зменшення) прямих іноземних інвестицій до початку року, млн. дол. США		На одну особу наростаючим підсумком з початку інвестування, дол. США	
	2008	2009*	2008	2009*
Україна	8079,4	2972,1	812,1	837,5
АР Крим	33,4	72,9	386,5	354,5
Вінницька	10,4	17,1	97,4	107,5
Волинська	28,1	59,6	406,5	318,1
Дніпропетровська	421,7	90,1	984,9	815,9
Донецька	320,5	83,6	368,6	354,3
Житомирська	28,5	28,1	154	158
Закарпатська	14,2	3,2	289,8	289,9
Запорізька	220,4	31,8	533,8	477,7
Івано-Франківська	91	120,8	344,6	436,2
Київська	303,2	137,8	797,8	838,7
Кіровоградська	3,2	1,8	56,3	63,9
Луганська	38,9	258,2	147,2	254
Львівська	202,8	224,7	382,7	440,8
Миколаївська	51,8	10,2	156,3	143,5
Одеська	101,4	27,4	412	418,7
Полтавська	79	-92,5	293,1	280
Рівненська	60,3	3,9	254,7	239,9
Сумська	-0,9	59,8	149,4	183,3
Тернопільська	5,3	10	51,2	62,8
Харківська	477,8	398,3	629,9	724,1
Херсонська	24,4	5,1	162,1	163,4
Хмельницька	4,1	52,1	98,4	141,1
Черкаська	7,7	61,9	138,6	176,1
Чернівецька	14,9	2,6	73,3	69,5
Чернігівська	12,3	-8,6	87,1	76,6
м. Київ	4022,7	1188,4	5098,5	5403,8
м. Севастополь	16,2	0	433,1	375,2

*Дані на 1 жовтня 2009 р.

Джерело: [6]

Одночасно з пріоритетними сферами та зонами для іноземного капіталу визначаються об'єкти з особливими умовами інвестування, куди іноземні інвестиції залучаються з дозволу уряду України. До таких об'єктів належать: підприємства атомного машинобудування; підприємства та об'єднання паливно-енергетичного комплексу, у тому числі ву-

гільно-, нафто- та газопереробні підприємства; об'єкти нафтопродуктозабезпечення, нафто- та газосховища міжобласного та республіканського значення; підприємства залізничного, морського, річкового, авіаційного та автомобільного транспорту загального користування; підприємства та об'єкти електроенергетики, гідроелектростанції, теплоелектростанції; об'єкти освіти, науки, що фінансуються з державного бюджету; автомобільні дороги загального користування; метрополітени; магістральні лінії електропередачі; нафто- та газопроводи, трубопровідний транспорт; соледобувальні підприємства та багато інших. До числа пріоритетних напрямків іноземного інвестування слід віднести й створення в Україні сучасної інфраструктури, включаючи транспорт, технічно оснащене складське господарство, телекомунікації, ділову інфраструктуру (офіси, ділові центри, банки даних та інші об'єкти) та побутовий сервіс. Без цього практично неможливі перехід до повноцінного ринку та широкий розвиток міжнародної інвестиційної діяльності. Розвиток цієї сфери не тільки актуальний, але й досить привабливий для зарубіжних інвесторів, оскільки в ній, як правило, у відносно короткі строки окупаються початкові затрати й одночасно створюється сприятлива матеріальна основа для подальшої ділової активності іноземного капіталу.

Однак слід розуміти що іноземні інвестиції в економіку України є досить мізерними. Українським чиновникам потрібно осягати мистецтво привабливості. За експертними оцінками, Україна зможе досягти рівня ВВП 1990 року не раніше 2020 року. І це за умови, що промисловий ріст збереже хоча б існуючі темпи. Поки що, в порівнянні з минулим 2008 роком, ці темпи упали в три рази — українська промисловість почала видихатися. Західні експерти вважають, що для нормального розвитку української економіки необхідно 80-100 млрд. дол. США протягом 10 років, тобто по 8-10 млрд. дол. США у рік. За обсягами іноземних інвестицій на душу населення Україна поступається навіть Албанії і Казахстану. За даними офіційної статистики, щорічний приріст надходжень іноземного капіталу в країну складає близько 15%, але це без обліку грошей, ввезених іноземцями назад. Наприклад, у першому півріччі 2008 року іноземці вклали у нашу економіку 425,5 млн. доларів США, а вивезли — 186,7 млн. доларів США. Портфельних інвестицій в Україні практично немає — за весь час їх обсяги не перевищили 250 млн. доларів США, з яких третина надійшла до нас з офшорів.

Звідси і типовий образ, що сформувався в Україні, іноземного інвестора - могутня транснаціональна корпорація з великими лобістськими можливостями. Саме ці інвестори (типу «Coca-Cola») уклали найбільше великі кошти в нашу економіку. В інноваційні проекти і наукомісткі галузі ніхто інвестувати не поспішає, незважаючи на пільги. Західний капітал в основному зосередився в харчовій і тютюновій промисловості, торгівлі, фінансах, енергетиці. Тобто в галузях зі швидкою оборотністю капіталів і забезпечених ринків збуту. Ці інвестори поки розглядають свої вкладення в Україну переважно як можливість забезпечити збут продукції без митних і протекціоністських обмежень. На жаль, приватизація не зіграла в залученні західних інвесторів істотної ролі (виключення — приватизація американцями і словаками деяких обленерго). По-перше, через численні приватизаційні скандали і перегляди результатів торгів. По-друге, через закритість самого процесу. Більшість західних інвесторів вкладали гроші в Україну через створення виробництв «з нуля» чи викуп акцій у фінансових посередників. Крім працюючих інвесторів, в Україні є чимало компаній, в основному західних, котрі просто відстежують ринок на майбутнє. Поки ці компанії здебільшого займаються імпортом-експортом сільгосппродукції і супутніх товарів (пестициди, гербіциди і т.д.). Дуже помітними операторами зернового ринку України стали дочірні підприємства іноземних сільгоспгігантів — Cargill і Toerfer. Останнім часом у цих компаній з'являється інтерес уже не тільки до торгівлі, але і до виробництва, наприклад, зернових.

У 2004 році німецька консультативна група спеціально для українського уряду провела опитування 20 іноземних компаній, що працюють в Україні. Ціль — визначити найбільше істотні перешкоди для інвестування в Україну. Інвестори назвали наступні фактори (розташовані починаючи з більш важливих), що заважають їм працювати: 1) нестабільність правового режиму; 2) невиконання урядом своїх обіцянок; 3) сильний державний контроль над економікою; 4) відсутність підтримки з боку влади; 5) корупція; 6) занадто довгі процедури одержання необхідних дозволів. У 2006 році Український міжнародний центр політичних досліджень запропонував 65 найбільшим іноземним компаніям, що мають в Україні свої представництва, визначити головні перешкоди для інвестування в нашу економіку. Опитані компанії направили в Україну більш 2,0 млрд. доларів США прямих іноземних інвестицій. На думку представників цих компаній, в Україні основними перешкодами для залучення іноземних інвестицій стали (починаючи з більш важливих) наступні: 1) нестабільність і величезний обсяг державного регулювання; 2) невизначеність економічного середовища; 3) корупція; 4) сильний податковий тиск; 5) труднощі у визначенні чітких умов одержання права власності; 6) занижені можливі рівні прибутку; 7) труднощі в переговорах з урядовими структурами; 8) нестабільність політичного середовища; 9) обмеженість матеріальної інфраструктури.

Висновок. Інвестори промислово розвинених країн історично були серед лідерів вкладення капіталу в нашу державу. Їх інвестиції мають велике значення для економіки України, оскільки вони забезпечують ефективну інтеграцію національної економіки у світову завдяки виробничій та науково-технічній кооперації, слугують джерелом капіталовкладень, причому у формі сучасних засобів виробництва, залучають вітчизняних підприємців до передового господарчого досвіду, сприяють поширенню інновацій, стимулюванню імітації та запозичення найкращої ділової практики розвинених країн, збільшенню продуктивності праці та підвищенню доброту населення. Виходячи з поки що недостатньо високого рейтингу інвестиційної привабливості української економіки, можна спрогнозувати особливості інвестиційної політики промисловорозвинених держав щодо нашої держави на найближчий час: по-перше, найшвидше основними інвесторами будуть міжнародні фінансові організації та уряди західних держав з неекономічними пріоритетами під гарантії Уряду України; по-друге, особливістю інвестиційної стратегії іноземних інвесторів буде пріоритет короткотермінової максимізації прибутків, що означає концентрацію активності насамперед у сфері послуг, торговельно-посередницькій діяльності, а також у харчовій і легкій промисловості та інших схожих за виробничо-економічними характеристиками галузях; по-третє, іноземні інвестори не зацікавлені фінансувати в Україні високотехнологічне виробництво; по-четверте, участь в інвестиційному процесі відомих фірм, очевидно, зводиться до створення стратегічних засад на перспективному ринку і поки що не буде масштабною. Ділової активності слід чекати від малих та середніх компаній.

Список використаних джерел:

1. Гаврилук О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України // *Фінанси України*. — 2008. — № 2 (147). — с. 68-81;
2. Гаврилук О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України // *Фінанси України*. — 2008. — № 3 (148). — с. 79-93
3. The Group of States against Corruption (GRECO) Publishes its Report on Ukraine. Strasbourg, 29/10/09. — <http://www.coe.int/t/dg1/greco/>
4. Національний банк України. — <http://www.bank.gov.ua>
5. Діба М.І., Осадчий Є.С. Вплив іноземного капіталу на економічні процеси в Україні // *Фінанси України*. — 2009. — № 11 (168). — с. 35-46
6. Державний комітет статистики України. — <http://www.ukrstat.gov.ua>